

Ευγένιος Δ. Ματθιόπουλος

καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης της Δύσης

Διεύθυνση: Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης,
Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, Ρέθυμνο Τ.Κ. 74100

matthiopoulos@uoc.gr

Τηλ.: 2831077367 **Φαξ:** 2831077338

Εκπαίδευση

1997: Διδακτορική Διατριβή στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, με θέμα: *Η συμμετοχή της Ελλάδας στην Μπιεννάλε της Βενετίας, 1934-1940.*

1987: Μεταπτυχιακές σπουδές Φιλοσοφίας της Τέχνης και Αισθητικής (D.E.A.) στο Πανεπιστήμιο Paris I - Panthéon -Sorbonne

1985 : Μεταπτυχιακές σπουδές Ιστορίας της Τέχνης (D.E.A.) στο Πανεπιστήμιο Paris I - Panthéon -Sorbonne

1983: Πτυχίο ζωγραφικής Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας.

Σταδιοδρομία

2014 – μέχρι σήμερα: Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης της Δύσης, στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

2009-2014: Αναπληρωτής καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης της Δύσης, στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

2002-2009: Επίκουρος καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης της Δύσης, στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

1998-2002: Λέκτορας Ιστορίας της Τέχνης της Δύσης, στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

2000-2002: Μέλος ΣΕΠ στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

1995-2001: Επιστημονικός επιμελητής και συντάκτης του *Λεξικού Ελλήνων Καλλιτεχνών* (εκδόσεις Μέλισσα, Αθήνα, τόμοι Α΄: 1997, Β΄: 1999, Γ΄: 2000, τομ. Δ΄: 2001).

Διοικητικές θέσεις

2012: Μέλος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κρήτης

2005 – μέχρι σήμερα: Διευθυντής του ΠΜΣ στην Ιστορία της Τέχνης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης

Ερευνητικά ενδιαφέροντα:

Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα προσανατολίζονται στην Ιστορία της Τέχνης στην Ελλάδα του 19^{ου} και του 20ού αιώνα, και εστιάζονται κυρίως στην παρέμβαση του Κράτους και τον ρόλο των θεσμών στον χώρο της τέχνης, καθώς και των μηχανισμών πρόσληψης της νεωτερικής τέχνης, τόσο στο πεδίο της καλλιτεχνικής παραγωγής όσο και στα πεδία της ιδεολογίας, της αισθητικής, της θεωρίας της τέχνης και της τεχνοκριτικής.

Έρευνα

2001 - μέχρι σήμερα: Συνεργαζόμενος ερευνητής του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών - Ι.Τ.Ε. Διευθύνω το πρόγραμμα *Η τεχνοκριτική στην Ελλάδα*.

2008-2012: Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του ερευνητικού προγράμματος *Paris-Athènes 1919-1939: Le double voyage, Παρίσι-Αθήνα 1919-1939: Το διπλό ταξίδι*. Το πρόγραμμα είχε συνδιοργανωθεί από τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών - Ι.Τ.Ε. και το Μουσείου Μπενάκη.

2012 - μέχρι σήμερα: Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του ερευνητικού προγράμματος *Paris-Athènes 1945-1975*. Το πρόγραμμα συνδιοργανώνεται από τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών - Ι.Τ.Ε. και το Μουσείου Μπενάκη.

2003-2011: Συνεργαζόμενος ερευνητής του Μουσείου Μπενάκη.

Επαγγελματική δραστηριότητα

Μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος (Ε.Ε.Τ.Ε.),

Μέλος της Εταιρείας Τεχνοκριτών Ελλάδος (ΑΙCΑ),

Ίδρυτικό μέλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Ελλήνων Ιστορικών Τέχνης (Ε.Ε.Ι.Τ.)

Δημοσιεύσεις

Έχει δημοσιεύσει 4 βιβλία και περισσότερα από 40 άρθρα σε συλλογικούς τόμους, καταλόγους εκθέσεων, πρακτικά συνεδρίων και επιστημονικά περιοδικά.

Βιβλία

C. Parthénis. Η ζωή και το έργο του Κωστή Παρθένη, Αθήνα, εκδόσεις Κ. Αδάμ, 2008.

Γιώργος Πετρής, *Επιθεώρηση Τέχνης. Τεχνοκριτικά κείμενα 1953 - 1986*, επιστημονική επιμέλεια – εισαγωγή Ευγένιος Δ. Ματθιόπουλος, Αθήνα – Ηράκλειο, ΑΙΣΑ-Ελλάς, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2008.

J. Mita. Η ζωή και το έργο του Γιάννη Μηταράκη (1897-1963), Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, 2006.

Η τέχνη περοφυεί εν οδύνη. Η πρόσληψη του νεορομαντισμού στο πεδίο της ιδεολογίας, της θεωρίας της τέχνης και της τεχνοκριτικής, στην Ελλάδα, Αθήνα, Ποταμός, 2005.

Επιλογή δημοσιευμάτων

«Είναι από τη θεία ράτσα με το δώρειο αίμα και τους δώρειους τρόπους: “Φυλετικές αντιλήψεις” στον λόγο περί τέχνης στην Ελλάδα», ανακοίνωση στο Επιστημονικό Συμπόσιο: *Προσλήψεις και χρήσεις των φυλετικών θεωριών στην Ελλάδα, 19^{ος}-20^{ός} αιώνας*, οργάνωση: περιοδικό *Ιστορικά* και Τμήμα Ιστορία-Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιου Κρήτης, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, 17-18 Ιανουαρίου 2014 (υπό δημοσίευση). <http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=1196>

«Ο κόσμος της τέχνης στην Αθήνα μετά την Απελευθέρωση / Le monde de l'art à Athènes après la Libération», ανακοίνωση στην ημερίδα *Το ταξίδι του Ματαρόα*. Πορτραίτο μιας εξόριστης γενιάς, Ημερίδα, στο πλαίσιο του τετραετούς ερευνητικού προγράμματος *Athènes-Paris 1945-1974 / Αθήνα-Παρίσι 1945-1975*, Institute Français de Grèce, Αθήνα 11 Οκτωβρίου 2013 (υπό έκδοση).

«Ο Παρθένης στον Πόρο: Νέα άγνωστα αρχαιικά τεκμήρια», στον κατάλογο της έκθεσης *Ο Κωστής Παρθένης στον Πόρο*, επιμ. Γιάννης Σουλιώτης, Πολιτιστικό Κέντρο, Κτίριο Συγγρού-Τσίλερ, Πόρος, Μάιος 2013, σ. 7-11.

«Βάλιας Σεμερτζίδης: Ένας κομμουνιστής ζωγράφος στα χρόνια του Εμφυλίου», *Ιστορικά*, τχ. 57, Δεκέμβριος 2012, σ. 505-515.

«Αστισμός και παράδοση: ένας γάμος από έρωτα ή από συμφέρον;», στο *Ελευθέριος Βενιζέλος και πολιτιστική πολιτική*, πρακτικά Συμποσίου, επιμ. Τάσος Σακελλαρόπουλος, Αργυρώ Βατσάκη, Μουσείο Μπενάκη 2008, Αθήνα-Χανιά, Μουσείο Μπενάκη – Ε.Ι.Ε.Μ. «Ελευθέριος Βενιζέλος», 2012, σ. 111-147.

« “Lettres de Paris” : La réception de l'art contemporain dans le champ de la critique d'art à Athènes dans l'entre deux-guerres», ανακοίνωση στο Συνέδριο *Paris-Athènes 1919-1939: Le double voyage, Παρίσι-Αθήνα 1919-1939: Το διπλό ταξίδι*, που

οργανώθηκε από την ΕΦΑ, το Μουσείο Μπενάκη και το ΙΜΣ-ΙΤΕ στο πλαίσιο του ομώνυμου ερευνητικού προγράμματος, στο Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα, 2012, (υπό έκδοση).

«Οι καημοί της χαρακτηριστικής και το θείο κοπίδι...», *Τα Νεφούρια – Αφιέρωμα στον χαρακτήρα Γιώργο Οικονομίδη*, τχ. 27, Καλοκαίρι 2011, σ. 8-16.

«Από τα αρχεία της *Επιθεώρησης Τέχνης, 1955-1967*», *Αρχειοτάξιο*, τχ. 12, Ιούνιος 2010, σ. 19-46.

«Θεοσοφικές αναζητήσεις και εικαστικές τέχνες: ευρήματα και ερωτήματα από τις πρόσφατες έρευνες των ιστορικών της τέχνης του 20ού αιώνα», στο *Μυστικισμός και τέχνη: από τον θεοσοφισμό του 1900 στη «Νέα Εποχή»: εξάρσεις και επιβιώσεις*, πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 7-8 Δεκεμβρίου 2007, Αθήνα, 2010, σ. 165-193.

«Με τη βυθοκόρο των ονείρων στο Canal Grande. Η συμμετοχή του Νίκου Εγγονόπουλου στην Μπιεννάλε της Βενετίας του 1934», στο *Ν. Εγγονόπουλος (1907-1985), εκατό χρόνια από τη γέννησή του. Ο ζωγράφος και ο ποιητής*, Πρακτικά Συνεδρίου, Εθνικό Κέντρο Βιβλίου - Μουσείο Μπενάκη, 2007, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, 2010, σ. 61-78.

«Οι εικαστικές τέχνες κατά την περίοδο 1945-1953», στον συλλογικό τόμο: *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, επιμέλεια Χρήστος Χατζηιωσήφ, τ. Δ2, Αθήνα, εκδόσεις Βιβλιόραμα, 2009, σ. 182-237.

«Προσεγγίζοντας με σεμνή αναίδεια τη ζωή και το έργο του Γιάννη Τσαρούχη», στο *Γιάννης Τσαρούχης, 1910-1989*, κατάλογος Έκθεσης, επιμέλεια Νίκη Γρυπάρη, Μαρίνα Γερουλάνου, Τάσσος Σακελλαρόπουλος, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, 2009, σ. 17-60.

«Η θεωρία της “Ελληνικότητας” του Μαρίνου Καλλιγά», *Ιστορικά*, τόμ. 25, τχ. 49, Δεκέμβριος 2008, σ. 331-356.

«Η διαμάχη για την “καθαρή τέχνη”», στο *Στέρης. Έργα από τη συλλογή Κουτουλάκη*, κατάλογος έκθεσης επιμέλεια Νατάσσα Καραγγέλου, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, 2008, σ. 65-108.

«Η πρόσληψη της αφηρημένης τέχνης στην Ελλάδα (1945-1960), στο πεδίο της κριτικής της τέχνης», στο Β΄ Συνέδριο Ιστορίας της Τέχνης, επιμέλεια Νίκος Δασκαλοθανάσης, Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, 2005, Αθήνα, Νεφέλη, 2008, σ. 67-108.

«Οι εικαστικές τέχνες κατά την περίοδο 1940-1944», στον συλλογικό τόμο: *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, επιμέλεια Χρήστος Χατζηιωσήφ - Προκόπης Παπαστράτης, τ. Γ₂, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2007, σ. 263-301.

«Η τεχνοκριτική του Γιώργου Πετρή την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου», ανακοίνωση στο Γ' Συνέδριο ιστορίας της Τέχνης, με θέμα «Η Τέχνη του 20ού αιώνα: Ιστορία-Θεωρία-Εμπειρία», αφιερωμένο στη Μνήμη του Γιώργου Πετρή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 2-4 Νοεμβρίου 2007.

«La Réception de l'expressionnisme en Grèce, dans les trois premières décennies du XXe siècle», στον συλλογικό τόμο: *Expressionnisme(s) et avant-gardes*, επιμέλεια Isabelle Krzywkowski και Cécile Millot, Παρίσι, εκδόσεις L'Improviste, 2007, σ. 149-162.

«Ο Λαβύρινθος της σύγχρονης τέχνης και η Βαβέλ της τεχνοκριτικής στην Ελλάδα», στον συλλογικό τόμο: *Χρήσεις της Γλώσσας*, Επιστημονικό Συμπόσιο, 3-5 Δεκεμβρίου 2004, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 2006, σ. 63-110.

«Η ανακάλυψη ενός “μοντέρνου πριμιτίφ”», στον συλλογικό τόμο: *Γιαννούλης Χαλεπάς. Τραγικότητα και Μύθος*, επιμέλεια Γιάννης Μπόλης, Δημήτρης Παυλόπουλος, Τήνος, Έκπλους-Πανελλήνιον Ιερόν Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας Τήνου, 2004, σ. 32-43.

«Η ιστορία της τέχνης στα όρια του έθνους», στον συλλογικό τόμο: *Η ιστορία της τέχνης στην Ελλάδα*, πρακτικά Α' Συνεδρίου Ιστορίας της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 2000, επιμέλεια Ευγένιος Δ. Μαθιόπουλος, Νίκος Χατζηνικολάου, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2003, σ. 419-475.

«Οι εικαστικές τέχνες κατά την περίοδο 1922-1940», στον συλλογικό τόμο: *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, επιμέλεια Χρήστος Χατζηιωσήφ, τ. Β₂, Αθήνα, εκδόσεις Βιβλιόραμα, 2003, σ. 400-459.

«Ερμηνεία της συλλογής αντιγράφων βυζαντινής τέχνης», στον συλλογικό τόμο: *Από τη Χριστιανική Συλλογή στο Βυζαντινό Μουσείο, 1884-1930*, κατάλογος έκθεσης, επιμέλεια Όλγα Γκράτζιου - Αναστασία Λαζαρίδη, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Αθήνα 2002, έκδ. ΓΑΠΑ, Αθήνα 2006, σ. 77-115.

«Ιδεολογία και τεχνοκριτική τα χρόνια 1949-1967: Ελληνοκεντρισμός, σοσιαλιστικός ρεαλισμός, μοντερνισμός», στον συλλογικό τόμο: *1949-1967: Η εκρηκτική εικοσαετία*, Επιστημονικό Συμπόσιο, 10-12 Νοεμβρίου 2000, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 2002, σ. 363-400.

«Οι εικαστικές τέχνες κατά την περίοδο 1900-1920», στον συλλογικό τόμο: *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, επιμέλεια Χρήστος Χατζηιωσήφ, τ. Α₂, Αθήνα, εκδόσεις Βιβλιόραμα, [2000], σ. 311-351.

«Από τον “Σύλλογο των Ωραίων Τεχνών” στους “Νέους Έλληνες Ρεαλιστές”. Καλλιτεχνικές ομάδες και οργανώσεις στην Ελλάδα (1882-1974)», στο *Εθνική Πινακοθήκη, 100 χρόνια. Τέσσερις αιώνες ελληνικής ζωγραφικής*, επιμέλεια Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα, ΕΠΜΑΣ, Αθήνα 1999, σ. 154-175.